

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **M. V.,** zastoupena JUDr. Jarmilou Pešlovou, advokátkou se sídlem Přívozská 703/10, Ostrava - Moravská Ostrava a Přívoz, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 4. 2014, č. j. 64 Az 17/2009 – 166,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 4. 2014, č. j. 64 Az 17/2009 – 166, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 10. 4. 2014, č. j. 64 Az 17/2009 - 166, zrušil rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „stěžovatel“) ze dne 7. 3. 2009, č. j. OAM-125/VL-18-08-2009, kterým byla žádost žalobkyně (dále jen „účastnice řízení“) o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud v odůvodnění rozsudku nejprve zrekapituloval, co účastnice řízení uváděla v průběhu správního řízení i řízení o žalobě jako důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jímž byla obava z jednání jejího bývalého manžela. Odůvodnil-li stěžovatel napadené rozhodnutí tím, že se jednalo o konání soukromé osoby zjevně motivované špatnými charakterovými vlastnostmi, nadměrným požíváním alkoholu a snahou pomstít se stěžovatelce za rozvod manželství, pak krajský soud dal za pravdu účastnici řízení v tom, že stěžovatel zcela opomenul ust. § 2 odst. 8 věta druhá zákona o azylu, které stanoví, že za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob, pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Jak ze žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tak i z pohovoru zaměřeného na

důvody této žádosti totiž vyplynulo, že se obracela a to opakovaně na policejní orgány Ukrajiny v místě svého bydliště, avšak bezvýsledně. Tuto část výpovědi stěžovatel v odůvodnění napadeného rozhodnutí vůbec nehodnotil. Žalobní námitku týkající se nedostatečného posouzení schopnosti a ochoty ukrajinských státních orgánů poskytnout účastnici řízení pomoc před pronásledováním či vážnou újmou, proto shledal krajský soud jako důvodnou. Stěžovatel se tak nedostatečně vypořádal s tvrzením účastnice řízení, že byla v zemi původu pronásledována ve smyslu ust. § 2 odst. 8 věta druhá zákona o azylu. V souvislosti s tím se stěžovatel také nevypořádal s hodnocením, zda jde o pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, když účastnice řízení v žalobě uvedla, že je součástí sociální skupiny žen vystavených domácímu násilí. Krajský soud odkázal i na zprávu MZ USA ze dne 11. 3. 2010 pojednávající o problému domácího násilí spáchaného na ženách, který je a byl na Ukrajině problémem přetrvávajícím, a tedy nepochybně existujícím i v době vydání napadeného rozhodnutí. V průběhu soudního řízení účastnice řízení opakovala námitku ohledně neudělení doplňkové mezinárodní ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. V tomto směru stěžovatel v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že účastnice řízení v průběhu řízení neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno dospět k závěru, že by jí v zemi původu hrozilo nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů uvedených v citovaném ustanovení. Krajský soud si byl vědom toho, že napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 7. 3. 2009 a také dlouhého trvání tohoto přezkumného soudního řízení. S ohledem na to se stěžovatel nemohl v době svého rozhodování podrobněji zabývat politickou situací v zemi původu účastnice řízení. Judikatura však (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 5 Azs 50/2007 - 87) zaujala stanovisko, že pro zjištění okolností rozhodných pro udělení doplňkové mezinárodní ochrany je určující doba případného návratu žadatele o azyl do jeho vlasti. Proto se stěžovatel v dalším řízení bude muset zabývat i otázkou vývoje posledních událostí na Ukrajině od listopadu 2013. V otázce neudělení doplňkové mezinárodní ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu tak shledal krajský soud žalobní námitku důvodnou.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., v níž namítal, že krajský soud nevycházel ze zjištěného stavu věci, jeho rozsudek nemá oporu ve spisu a navíc se dopustil nesprávného výkladu pojmu domácí násilí v kontextu azylového práva. Stěžovatel poukázal na to, že údajné potíže účastnice řízení nevyhodnotil jako domácí násilí v azylově relevantním kontextu a tento závěr v napadeném správním rozhodnutí řádně a přezkoumatelným způsobem odůvodnil. Vycházel přitom z tvrzení účastnice řízení. Stěžovatel zároveň zdůraznil, že jednání bývalého manžela účastnice řízení nebylo v žádném případě možné označit za domácí násilí relevantní z pohledu azylového práva. Z hlediska mezinárodní ochrany totiž musí být domácí násilí páchano pouze z důvodů vyjmenovaných v ust. § 12 nebo § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dalšími základními předpoklady pro poskytnutí některé z forem mezinárodní ochrany osobám dovolávajícím se existence domácího násilí v jejich domovských státech, je vztah závislosti údajně týrané osoby na agresorovi a vyčerpání možností vnitrostátní ochrany v zemi původu, což vyplývá ze subsidiárního charakteru institutu mezinárodní ochrany. U účastnice řízení nebyly splněny ani základní podmínky vymezující pojem domácí násilí, neboť nebyla závislá na svém bývalém manželovi a jeho nevhodnému chování se mohla snadno vyhnout i reálně existující alternativou vnitřního přesídlení. Účastnice řízení s bývalým manželem

nesdílela společnou domácnost a také nebyla odkázána na jeho finanční plnění. Jak vyšlo ve správním řízení najevo, nevyužila plným způsobem ani pomoci ze strany státních orgánů Ukrajiny. Její potíže se soukromou osobou proto nebylo možno označit za pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině žen vystavených domácímu násilí, když nebyly naplněny pojmové znaky domácího násilí z azylově relevantních důvodů. Účastnice řízení rovněž neuvedla žádnou okolnost, z níž by vyplývalo, jakým způsobem by se v případě návratu do země původu mohla dostat do vztahu závislosti na svém bývalém manželovi a vystavit tak svou osobu nebezpečí jednání, které by bylo možno označit za domácí násilí. Státní orgány Ukrajiny poskytují dostatečnou a účinnou pomoc proti činnosti třetích osob. Pokud krajský soud citoval informace o zemi původu vzniklé až po vydání správního rozhodnutí, činil tak v rozporu s ust. § 75 odst. 1 s. ř. s., přičemž z hlediska možného prolomení tohoto ustanovení v důsledku aplikace zásady *non-refoulement* k němu nemohlo dojít, neboť jde z dnešního pohledu o zastaralé informace. Krajský soud své dedukce navíc podkládal selektivním výčtem informací (např. ze zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině ze dne 11. 3. 2010), vytržených z kontextu, což z jeho závěrů činí pouze subjektivní a nedoložitelné názory odporující věrohodným informacím o zemi původu účastnice řízení. Stěžovatel také upozornil na skutečnost, kterou krajský soud zcela pominul, jíž je povinnost cizince požádat o udělení mezinárodní ochrany bezprostředně po vstupu na území. Účastnice řízení přicestovala do České republiky již v roce 2005, přičemž o udělení mezinárodní ochrany požádala až v roce 2009, z čehož je jasně patrné, že svůj problém nevnímala natolik palčivě, aby požádala Českou republiku o poskytnutí ochrany. Z okolností tohoto případu je tedy průkazná nelegalita jejího pobytu na území České republiky i snaha odvrátit správní vyhoštění podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Označil-li krajský soud za důvod zrušení napadeného rozhodnutí i aktuální situaci na Ukrajině, jíž správní orgán nemohl v roce 2013 předvídat, ale která vyžaduje zhodnocení, tento postup odporuje konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu. K prolomení ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. může dojít výlučně v situaci, kdy nejsou dány záruky, že nové skutečnosti, nastalé po vydání správního rozhodnutí, nebude možno prozkoumat v jiném řízení. V případě účastnice řízení však nic nebrání tomu, aby podala opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a jako novou skutečnost uvedla aktuální situaci na Ukrajině. Stejně tak v řízení o správním vyhoštění může, požádal o prozkoumání důvodů znemožňujících vycestování podle ust. § 179 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Účastnice řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že rozsudek krajského soudu považuje za zcela správný a řádně odůvodněný. Vyjádřila plně souhlas s důvody, pro které krajský soud napadené rozhodnutí ministerstva zrušil, a zdůraznila, že je třeba v případě rozhodování o poskytnutí doplňkové mezinárodní ochrany ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu zkoumat poměry na Ukrajině v současné době, tedy v okamžiku, kdy by účastnice řízení byla nucena k návratu. S ohledem na výše uvedené navrhla, aby kasační stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a

přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak může jednat v případě, že se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost věcně projednat.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná, neboť krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu a pochybil při výkladu hmotného práva.

Stěžovatel v kasační stížnosti předně namítal, že krajský soud bez ohledu na obsah správního spisu nahradil závěry správního orgánu svými subjektivními hodnotícími soudy, přičemž se dostal do rozporu pojmem domácí násilí, neboť domácí násilí v azylovém smyslu musí být pácháno z důvodů taxativně vymezených příslušnými ustanoveními zákona o azylu. Krajský soud také nereflektoval na dokazatelnou možnost poskytnutí účinné pomoci účastnici řízení státními orgány její země původu, což vylučuje možnost přičítání protiprávního jednání soukromých osob státu, jehož je účastnice řízení státní příslušnicí.

Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je napadání a verbální útoky manžela, resp. bývalého manžela, vůči žadatelce o udělení mezinárodní ochrany typickým příkladem potíží působených soukromými osobami, které zpravidla nepostačují k udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na svou judikaturu (např. rozsudky ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 – 51, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48 nebo ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68), podle které skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním soukromou osobou, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu, pokud problémy se soukromými osobami nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory. Při posouzení otázky udělení azylu je tudíž podstatné, zda původci pronásledování byli motivováni některým z azylově relevantních důvodů.

V usnesení ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 Azs 49/2008 – 55 Nejvyšší správní soud, vyslovil, že „*domácí násilí je bezesporu celospolečenským jevem, který nelze podceňovat a který vyvěrá z podhoubí sociální diskriminace a který je zpravidla determinovaný příslušností k určitému pohlaví. Jako takový přitom může být za určitých okolností také azylově relevantním důvodem a právě tyto okolnosti, které záleží především na zemi původu, jejích právních, sociálních či kulturních normách a hodnotách, je třeba analyzovat a zvažovat, zda je příslušný stát schopen či ochoten zajistit oběti domácího násilí potřebnou ochranu nebo zda je na místě poskytnutí mezinárodní ochrany, a to na základě příslušnosti k určité sociální skupině.*“ Z citovaného usnesení a rovněž z rozsudku ze dne 29. 7. 2009, č. j. 4 Azs 31/2009 - 93, tak vyplývá, že domácí násilí spočívající v napadání manželem, resp. bývalým, může za určitých okolností naplňovat v konkrétních případech znaky pronásledování (ve vztahu k azylu), či nebezpečí vážné újmy (ve vztahu k doplňkové ochraně), podle toho, zda je stát původu žadatele schopen a ochoten poskytnout ochranu proti tomuto jednání.

Podle obsahu správního spisu účastnice řízení do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 5. 3. 2009 uvedla, že měla problémy se svým manželem, jak během manželství, tak i po rozvodu, a proto se dvakrát obrátila na policejní orgány se žádostí o pomoc, přičemž policie nijak nekonala. Na jiné státní orgány se poté již neobrátila a ani se nepokusila přesídlit do jiné části země a situaci řešila odjezdem do České republiky. Ve zprávě MZ USA ze dne 19. 4. 2013, o dodržování lidských práv za rok 2012 na Ukrajině je ve vztahu k domácímu násilí mimo jiné uvedeno, že policie měla v souvislosti s touto problematikou, ke konci roku 2012, pod dohledem 117.400 osob, udělila 78.600 výstrah a 3.800 soudních ochranných zákazů. V informaci ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 19. 1. 2010, č. j. 129871/2010-LPTP je uvedeno,

že ukrajinské ministerstvo vnitra má 2 speciální odbory zabývající se vyšetřováním trestné činnosti policistů (personální inspekci a odbor vnitřní bezpečnosti), na které se mohou občané obrátit a podat stížnost na neoprávněný postup policisty. Stížnost je dále možné podat i ukrajinskému ombudsmanovi.

Za daného stavu tedy nelze vyslovit závěr, že by ukrajinské státní orgány podporovaly nebo tolerovaly násilí na ženách, a to z důvodu jejich příslušnosti k sociální skupině, příp. pohlaví. K tomu lze odkázat na rozsudek ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 – 68, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny*“. Jednání bývalého manžela účastnice řízení tudíž nemůže být přičteno státu, jehož je účastnice řízení státní občankou, neboť jej nelze považovat za pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 8 zákona o azylu. Účastnice řízení si na postup policie nestěžovala, neučinila žádné další opatření ve vztahu ke státním orgánům Ukrajiny, ani nehledala ochranu u jiného kompetentního orgánu. Tím, že se rozhodla odjet z Ukrajiny do České republiky tak z vlastního rozhodnutí nevyužila možnosti nalézt účinnou ochranu v jiné části státu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2006, č. j. 4 Azs 336/2005 - 59). V této souvislosti lze odkázat také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého pro to, „*aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.*“ Na základě postupu účastnice řízení při řešení jejich potíží na Ukrajině tedy nelze dospět k závěru, že se jednalo o přímou nebo nepřímou perzekuci ve smyslu ust. § 2 odst. 8 zákona o azylu. Nelze také odhlédnout od skutečnosti, že své problémy za trvání manželství i po rozvodu chápala jako negativní projev osobnosti svého manžela, resp. bývalého manžela, zapříčiněné jeho alkoholismem a špatnými charakterovými vlastnostmi. I když Nejvyšší správní soud nepopírá, že se účastnice řízení ocitla v nelehké životní situaci, řízení o udělení mezinárodní ochrany není určeno k poskytnutí ochrany při jakýchkoliv potížích způsobených soukromou osobou nebo před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu. Nejvyšší správní soud se proto neztotožnil s právním názorem krajského soudu a výše uvedenou námitku stěžovatele shledal jako důvodnou.

Pokud jde o další stížní námitku stěžovatele, že krajský soud zcela pominul, že bylo povinností cizince požádat o udělení mezinárodní ochrany bezprostředně po vstupu na území České republiky, Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 20. 10. 2005, č. j 2 Azs 423/2004 - 81, vyslovil, že „*... o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového*“. Ze správního spisu je přitom zřejmé, že účastnice řízení přicestovala do České republiky dne 25. 12. 2005 a o udělení mezinárodní ochrany požádala až dne 24. 2. 2009, tj. po více než 3 letech. Předmětná žádost se pak jeví do značné míry jako účelová, neboť jejím podáním se účastnice řízení zjevně snaží vyřešit svůj dlouhodobý nelegální pobyt na území České republiky poté, kdy byla cizineckou policií kontrolována dne 23. 2. 2009. Následně dne 7. 3. 2009 bylo rozhodnuto o správním vyhoštění.

Co se týče závěru krajského soudu, že se stěžovatel v dalším řízení bude muset zabývat otázkou vývoje posledních událostí, tj. vnitřními nepokoji, na Ukrajině, neboť účastnice řízení vyslovila při ústním jednání obavu z případného nuceného návratu do země původu, Nejvyšší správní soud se s tímto názorem neztotožňuje. V usnesení ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, publ. pod č. 2288/2011 Sb. NSS, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že ve věcech mezinárodní ochrany existují mezinárodní závazky, které je třeba respektovat. Soud tedy musí respektovat princip *non-refoulement* vyplývající z Ženevské úmluvy i z čl. 3 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. V tomto kontextu rozšířený senát odkázal na rozsudek ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005 – 75, v němž bylo vysloveno, že *„Soud je i při aplikaci kogentních norem procesního práva vázán článkem 10 Ústavy ČR. Nesmí proto použít vnitrostátní procesní normu, pokud by její aplikace nutně a nevyhnutelně vedla k porušení zásady non-refoulement obsažené v čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků či k porušení zákazu vyhostit cizince do země, kde by byl vystaven hrozbě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu, jenž vyplývá z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a z judikatury Evropského soudu pro lidská práva tento článek vykládající“*. To znamená, že soud by nemohl nepřihlédnout, bez ohledu na obsah žaloby, k důvodům opodstatňujícím poskytnutí ochrany žadateli o udělení mezinárodní ochrany před hrozící vážnou újmou v zemi původu, k nimž správní orgán nepřihlížel, a to za situace, kdy již nepřichází v úvahu žádné další řízení, v němž by mu mohla být ochrana poskytnuta. Poznatky k tomu zpravidla vyplývají z obsahu žádosti nebo z pohovoru se žadatelem, popř. ze skutečností zjištěných o zemi původu v řízení nebo známých z jiných řízení, eventuelně známých obecně. Pokud tedy má soud k dispozici poznatky o tom, že žadateli je nezbytné poskytnout doplňkovou ochranu podle ust. § 14a zákona o azylu, neboť její neposkytnutí by bylo narušením zásady *non-refoulement* a ochranu již nelze poskytnout v jiném řízení, správní rozhodnutí zruší, aniž by taková skutečnost musela být v žalobě výslovně namítána.

V dané věci však pro takový postup nebyl splněn zákonný důvod. Je totiž nesporné, že v případě účastnice řízení existuje možnost poskytnutí ochrany v jiném řízení, např. prostřednictvím opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, popřípadě využitím některého z institutů zákona o pobytu cizinců. Ochranou, jíž lze poskytnout mimo řízení o udělení mezinárodní ochrany, se zabýval rozšířený senát v usnesení ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007 – 119, v němž vyslovil, že v případě nesplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany je dostačující zárukou ochrany cizince před vážnou újmou, hrozící mu v zemi původu, řízení podle zákona o pobytu cizinců zaručujícího plné respektování zásady *non-refoulement.*

Navíc nelze odhlédnout od skutečnosti, že místem pobytu účastnice řízení na území Ukrajiny byl Žydačivský okres ve Lvovské oblasti, který je v západní části země. Nejvyšší správní soud proto nepovažuje odkaz krajského soudu týkající se vnitřních nepokojů na Ukrajině v souvislosti s tzv. krymskou krizí za přiléhavý, neboť je obecně známo, že západní část Ukrajiny nebyla těmito událostmi nijak zásadně zasažena, a nelze tudíž dovozovat, že by zde účastnici řízení hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. 14a odst. 1 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud tedy má za to, že stěžovatel řádně a dostatečně zjistil skutkový stav a přezkoumatelně a přesvědčivě vyložil, z jakých důvodů účastnice řízení nesplňuje žádnou ze zákonných podmínek pro udělení kterékoliv formy mezinárodní ochrany. Prostor pro správní uvážení stěžovatel využil zákonným způsobem a nevybočil z něho, ani správního uvážení nezneužil.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů napadený rozsudek podle ust. § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, v němž je podle odst. 4 citovaného ustanovení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

O věci bylo rozhodnuto bez jednání postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. června 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu